

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

14 oktober 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de langetermijnvisie Schelde-estuarium zoals voorgesteld door OAP-ProSes en de invloed ervan op de open ruimte, meer bepaald het landbouwareaal, in de betrokken gebieden

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de Europese voorstellen tot hervorming van het suikerbeleid

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de houding van de Vlaamse regering tegenover het Europees landbouwbeleid, naar aanleiding van de hervorming van het suikerbeleid en de problemen terzake van de Vlaamse suikerbietensector

Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

Donderdag 14 oktober 2004

Voorzitter: De heer Jos De Meyer

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.52 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de langetermijnvisie Schelde-estuarium zoals voorgesteld door OAP-ProSes en de invloed ervan op de open ruimte, meer bepaald het landbouwareaal, in de betrokken gebieden

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Wymeersch tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de langetermijnvisie Schelde-estuarium zoals voorgesteld door OAP-ProSes en de invloed ervan op de open ruimte, meer bepaald het landbouwareaal, in de betrokken gebieden.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, de voorbije dagen en weken is in de betrokken regio heel wat beroering ontstaan over dit onderwerp.

Ik zal de situatie niet uitvoering uiteenzetten, maar deze vraag om uitleg is wel de eerste aanzet van het debat. Volgende week wordt een interpellatie van de heer Denys behandeld en mijn fractie heeft een voorstel van resolutie ingediend. Op dat moment kunnen we een grondig debat voeren.

Op 13 september werden in Vlissingen – en ik laat in het midden of deze plaats bewust werd gekozen

– de plannen en voorstellen van ProSes aan de pers voorgesteld. We weten dat we de pers niet altijd moeten geloven, maar als uitspraken van een minister worden geciteerd, verwijs ik er graag naar. Minister Peeters heeft uitspraken gedaan over de overeenkomsten tussen Vlaanderen en Nederland over het Schelde-estuarium. Volgens minister Peeters zal de Vlaamse Regering in december een aantal knopen doorhakken.

Tussen 15 september en 15 oktober hebben een aantal inspraak- en informatievergaderingen plaatsgevonden. Tijdens deze vergaderingen bleek een grote interesse van de betrokken regio, maar werden ook veel tegenkantingen geuit tegen de plannen die ProSes voorstelde. Vooral de landbouwsector maakt bezwaar, want deze sector wordt als eerste getroffen door de plannen.

De plannen willen een aantal knopen doorhakken in een aantal dossiers. Er zijn drie uitgangspunten: de toegankelijkheid van de Antwerpse haven, de natuurlijkheid van het gebied en de veiligheid van het Scheldebekken en het Vlaamse hinterland.

Op het terrein zien we dat de landbouw andermaal wordt getroffen. Niet minder dan 3.000 hectare landbouwgrond zou worden ontpolderd of ingericht als gecontroleerd gereduceerd getijdengebied. Mijnheer de minister-president, u weet ook dat de landbouwsector de voorbije jaren regelmatig werd getroffen door de inname van gronden. Dikwijls ging het om een onterechte inname.

Tijdens de informatie- en inspraakavonden van ProSes bleek duidelijk dat de plannen nog niet af zijn omdat bij de mensen die het onderzoek uitvoeren, twijfels zijn gerezen over de haalbaarheid,

Wymeersch

over een aantal effecten en vooral over het kostenplaatje. Daarom kunnen we ons niet van de indruk ontdoen dat in december wel eens een overhaaste en dus verkeerde beslissing kan worden genomen.

Rekening houdend met het feit dat er op dit ogenblik in de betrokken regio geen ruim maatschappelijk draagvlak is, dringen we aan op overleg met de betrokken regio en sectoren, en vragen we om de beslissing eventueel uit te stellen.

We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat, niettegenstaande er drie uitgangspunten zijn, ze niet op een gelijkwaardige manier werden behandeld en één uitgangspunt, met name de natuurlijkheid, het uiteindelijke doel is. De twee andere uitgangspunten worden gebruikt om die natuurlijkheid te bereiken. Deze manier van werken kan niet, en we willen hiertegen protesteren.

We stellen ook vast dat de landbouwsector, die bezwaren heeft ingediend, niet bij de bespreking werd betrokken. Er werd wel een vrij vage en algemene studie gemaakt over de sociaal-economische effecten van bepaalde ingrepen, maar een echt landbouweffectenrapport is niet gemaakt. Er blijven nog veel vragen onbeantwoord.

De veiligheid is een zeer belangrijk probleem. Een van de vragen daaromtrent is wel of de geplande ingrepen de veiligheid ten goede komen. Onderzoekers, ook mensen uit de Vlaamse administratie, stellen dat er hoe dan ook een stormvloedkering moet worden gebouwd.

Ik wil de minister-president hierover een reeks vragen voorleggen. Vindt hij het als minister van Landbouw normaal dat de sector buiten de besprekingen is gehouden? Zijn de resultaten, en meer bepaald de ingebruikneming van 13.000 hectare landbouwgrond, te rijmen met de afbakening van 750.000 hectare landbouwgrond zoals dat is voorzien in het RSV? Is de minister-president bereid een bijkomende evaluatie van de studie te vragen, maar dan eentje waarin rekening wordt gehouden met de landbouwbelangen? Is hij, zoals sommige mensen uit zijn administratie, er ook van overtuigd dat een stormvloedkering de beste en niet noodzakelijk duurste beveiliging biedt tegen overstromingen? Waarom is er geen

landbouweffectenrapport opgemaakt? Is de Vlaamse Regering alsnog bereid om de actualisatie van het Sigmoidplan opnieuw te bekijken?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik wil erop wijzen dat de aanleg van overstromingsgebieden en de inrichting ervan als natuurgebieden cruciaal zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van de Europese habitatrichtlijn. Volgens wetenschappers zijn de afgelopen 100 jaar de natuurwaarden van het estuarium met 30 procent afgenomen. Volgens hen is de enige manier om die te beschermen en te herstellen de aanleg van bijkomende overstromingsgebieden. Die moeten worden ingericht als gebieden met een gereduceerd getij of GGG's.

Uit de saga van het Deurganckdok en het dossier van de Westerschelde en de containerterminal in Vlissingen weten we welke zware consequenties de niet-naleving van de Europese natuurbehoudsverplichtingen kunnen hebben. De werken aan het Deurganckdok zijn pas na jarenlange vertraging van start kunnen gaan, samen met de uitvoering van een natuurcompensatieplan. De Nederlandse Raad van State heeft het dossier van de Westerschelde en de containerterminal in Vlissingen terug naar af gestuurd. We moeten daaruit lering trekken en van bij de aanvang rekening houden met de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese natuurbehoudswetgeving.

De aanleg van overstromingsgebieden is niet alleen nodig voor de veiligheid, maar ook om aan onze Europese verplichtingen te kunnen voldoen. Dat hoeft geen economisch probleem te zijn. De inrichting van die overstromingsgebieden als een natuurgebied levert op maatschappelijk vlak een batig saldo op. De maatschappelijke kostenbatenanalyse toont dit aan. De minister-president moet daar oren naar hebben, want als voorzitter van de Vlaamse Regering moet hij de algemene belangen en de belangen van de gehele Vlaamse bevolking behartigen. De nutriëntenverwijdering en de sedimentatie in die gebieden staan toe om elders te besparen op investeringen in waterzuivering, baggerkosten en dergelijke. De baten lopen op tot meer dan 30.000 euro per hectare. Dat mogen we niet uit het oog verliezen.

Martens

De inrichting van die gebieden als natuurgebieden is een prachtige bijdrage aan de doelstellingen van het RSV. Ik onderschrijf de woorden van de heer Wymeersch als hij zegt dat de landbouwsector 750.000 hectare toebedeeld krijgt. Er is tegen 2007 echter ook bijkomend 38.000 hectare natuurgebied beloofd. Momenteel is daarvan slechts 9.000 hectare gerealiseerd. We hebben hier de kans om een echte win-win-winsituatie te realiseren. We kunnen zorgen voor projecten die bijdragen aan de beveiliging tegen overstromingen; die bijdragen aan de doelstellingen die in het Vlaams regeerakkoord zijn opgenomen en die bijdragen aan de economische ontwikkeling door te besparen op bagger- en waterzuiveringskosten.

Ik wil daarom de minister-president bijkomend vragen of hij in de besluitvorming ten volle rekening wil houden met de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese natuurbehoudswetgeving. Is hij zich bewust van de risico's als we daar geen rekening mee houden? Die risico's houden in dat de gehele ontwikkelingsschets, inclusief de voor de Antwerpse haven en de Vlaamse economie cruciale verdieping van de Westerschelde door de Nederlandse Raad van State en de Europese Commissie naar af zal worden gestuurd. Heeft de minister-president plannen, of is hij bereid om in overleg te treden met wetenschappers en natuurorganisaties om na te gaan in hoeverre het ontwerp van ontwikkelingsschets voldoet aan de Europese verplichtingen?

Heeft de minister-president kennis genomen van de maatschappelijke kosten-batenanalyse over de natte natuur in het Schelde-estuarium? Is hij bereid om voor de overstromingsgebieden die noodzakelijk zijn in het kader van het geactualiseerd Sigmaphan die inrichtingsvariant te kiezen die voor de maatschappij als geheel de meeste baten genereert? In welke maatregelen voorziet hij om de gevolgen van de inrichting van natuurlijke overstromingsgebieden voor de landbouwsector te verzachten? Denkt hij aan de uitbreiding van het systeem van de grondenbank, dat al operationeel is in de streek van Kruibeke, Rupelmonde en in de Waaslandhaven, naar het gehele bekken van de Zeeschelde en de Durme? Of heeft hij nog andere milderende maatregelen voor ogen?

De voorzitter: Ik merk hier op dat we in de toekomst strakker zullen toezien op de spreektijd. De

minister-president is overigens niet verplicht om te antwoorden op de bijkomende vragen van de heer Martens. Men kan moeilijk van hem verwachten dat hij hier onmiddellijk een antwoord op geeft.

Ik wil zelf ook nog iets zeggen over dit thema. De voorliggende studie over de langetermijnvisie Schelde-estuarium heeft betrekking op drie zaken. De eerste is de toegankelijkheid van de haven. Ik wil daarover duidelijk zijn: het vrijwaren van de economische belangen van de haven en de verdieping van de Schelde zijn een absolute prioriteit. Een tweede zaak is de veiligheid. Dat is erg belangrijk voor de mensen die aan de stroom wonen. Ik wil er toch even op wijzen dat het oorspronkelijke Sigmaphan van 25 jaar geleden nog maar voor 80 percent is gerealiseerd. Het overstromingsgebied Kruibeke-Basel-Rupelmonde (KBR) zal binnenkort klaar zijn, maar de stormstuw nog niet. Als men blijft investeren aan het tempo van de afgelopen vijf jaar heeft men nog tien jaar nodig om dat oorspronkelijke plan te realiseren. Ik dring erop aan dat daarvan snel werk wordt gemaakt. Rekening houdend met de voorspelde klimaatwijzigingen mag men geen enkele optie inzake veiligheid, met inbegrip van de stormstuw, over het hoofd zien.

Het derde element betreft de bijkomende 2.000 tot 5.000 hectare natuurgebied: slikken en schorren, GOG's, GGG's, natte gronden en andere nieuwe moerassen. Dat is van het goede te veel. Dat verontrust de eigenaars en gebruikers. Ik heb de overtuiging dat men van het ene uiterste in het andere valt. Vroeger wou men land winnen op het water. Onze voorouders zijn daar decennia mee bezig geweest. Vandaag wil men opnieuw de stroom alle ruimte geven. In het verleden heeft men misschien overdreven, maar vandaag heeft men de neiging om dat ook te doen. Ik dring aan op verder onderzoek en precisering van de studies, en op een landbouweffectenrapport.

Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik dank de vraagstellers voor hun bijdrage. In de vorige zittingsperiode werden tussen de regeringen van Vlaanderen en Nederland de memoranda van Kallo van 5 februari 2001 en Vlissingen van 4 maart 2002 afgesloten. In dat kader zijn afspraken gemaakt

Leterme

voor het uitwerken van een ontwikkelingsschets 2010 in het kader van de langetermijnvisie van het Schelde-estuarium. De schets zal als basis dienen voor een toekomstige verdieping van de Westerschelde. De ontwikkelingsschets handelt over toegankelijkheid, natuurlijkheid en veiligheid.

Het is het Vlaams-Nederlandse projectbureau ProSes dat de verantwoordelijkheid heeft gekregen om de ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium uit te tekenen. Ik stel inderdaad vast dat de landbouwsector, zeker langs Vlaamse zijde, slechts zijdelings en in een zeer late fase van het proces betrokken is bij de ontwikkeling van een langetermijnvisie Schelde-estuarium en de ontwikkelingsschets. Gezien de verstrekkende gevolgen van bepaalde doorgerekende scenario's, wat betreft de inname van landbouwgrond, is het van belang dat die betrokkenheid wordt opgevoerd.

Ik wil hier in alle duidelijkheid stellen dat de verdieping van de Schelde voor Vlaanderen erg belangrijk is. De verdieping tot 13,1 meter is een minimum en een absolute noodzaak voor de verdere ontwikkeling van de haven van Antwerpen. De economische impact en de gevolgen inzake rechtstreekse en onrechtstreekse tewerkstelling voor deze motor van de Vlaamse economie zijn zeer groot. Ik stel vast dat er een algemene consensus bestaat in Vlaanderen, ook bij de landbouworganisaties, om de toegang tot de Antwerpse zeehaven te verbeteren.

De Vlaamse Regering zal zich eind dit jaar of begin volgend jaar achter een uitdieping van de Schelde scharen. Verder zullen de beslissingen in verband met de actualisatie van het Sigmaplan moeten worden geïntegreerd in beslissingen over het ProSes-verhaal. De voorzitter van de commissie verwees hier ook al naar. We moeten echter eerst onderzoeken hoe de negatieve gevolgen voor alle actoren en de landbouwsector in het bijzonder tot een minimum kunnen worden herleid. We moeten mekaar niets wijsmaken: die negatieve gevolgen zullen er zijn. Omdat dit mijns inziens onvoldoende is onderzocht, heb ik de administratie gevraagd terzake een studievoorstel uit te werken. Die studie zal wellicht niet door de administratie Land- en Tuinbouw worden uitgevoerd, maar door de administratie Waterwegen en Zeeuwen.

De afgelopen maand is er op dat vlak al voorbereidend werk gebeurd. De studie zou uit een vier-tal luiken moeten bestaan. Ten eerste: de inventarisatie van het gebruik van landbouwgronden tot op perceelsniveau en de landbouwbedrijfsvoering in de voorgestelde overstromings- en ontpolderingsgebieden. Volgens ons moeten daarbij de volgende bedrijfsaspecten zeker aan bod komen: de specialisatie van het bedrijf, de drainage-, textuur- en structuurklasse van de grond, het percentage van het bedrijfsareaal dat binnen het betrokken gebied ligt, de identiteit en de leeftijd van de bedrijfsleider, en de situatie van de bedrijfsopvolging en de ligging van het bedrijf.

Ten tweede: we moeten een methodologie uitwerken voor het berekenen van de gevolgen op bedrijfsniveau van de ingrepen in de voorgestelde gebieden. Volgens ons moet specifiek aandacht worden besteed aan de volgende kosten: vermindering van de premie- en productierechten, het opbrengstverlies, de waardevermindering van de gronden, de omschakelingskosten, de onteigeningen van percelen, de wederbeleggingsvergoedingen, de uittredingsvergoedingen in het kader van de pachtwet en eventueel ook het uitwinnen van hele bedrijven wanneer het areaalverlies substantieel is.

Ten derde: er is nood aan een bedrijfseconomische berekening van de directe en indirecte kosten van de waterberging in functie van de voorgestelde gebieden, inclusief voorstellen inzake methoden van schadeloosstelling. Ten vierde: de waterberging in het gehele studiegebied van het Zeescheldebekken moet op zo'n manier worden geoptimaliseerd dat de impact voor de landbouw minimaal is. Ik spreek me niet uit over de richting waarin de conclusies van de studie zouden kunnen gaan. Het komt erop aan na te gaan in welke mate de waterberging kan gebeuren met een minimaal verlies aan landbouwgronden.

De administratie zal dus een studievoorstel uitwerken. Bovendien moet de dialoog met de landbouwsector worden versterkt. Ik ben daar al enkele dagen mee bezig. Tot slot wil ik er de nadruk op leggen dat in het regeerakkoord de volgende criteria voor de afbakening van overstromingsgebieden zijn opgenomen: de waterhuishouding, de kostenefficiëntie en het rationeel en zuinig grondgebruik. Uiteraard moeten we in de besluitvorming rekening houden met de Europese

Leterme

verplichtingen. Ten slotte wil ik hieraan toevoegen dat ik in dit verband kennis neem van de resolutie over de langetermijnvisie voor een integrale ontwikkelingsschets van het Schelde-estuarium, die op 15 mei 2001 in het parlement zonder tegenstem is goedgekeurd.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Dit thema zal zeer binnenkort iets diepgaander opnieuw aan bod komen. Ik stel met genoegen vast dat hij een bijkomende studie aanvraagt, al heb ik twijfels over diegenen die de studie moeten uitvoeren. Met de studie wil men een duidelijker inzicht verwerven in de gevolgen voor de landbouwsector.

Als de voorzitter het me toestaat, wil ik nog even antwoorden op wat de heer Martens hier in zijn uiteenzetting heeft gezegd. Hij stelt dat er verplichtingen zijn inzake natuur. Ik ben het daar natuurlijk mee eens. Op het vlak van de natuur is er een achteruitgang, maar voor de bevolking en de landbouwsector is de achteruitgang nog groter. Die laatste worden niet bij het overleg betrokken, en dat stoort. Op een van de hoorzittingen hebben mensen van lokale natuurverenigingen zelfs hun twijfels geuit over de bestaande plannen. Ze weten niet wat de gevolgen zullen zijn voor de bestaande fauna en flora. In elk geval zullen we binnenkort, misschien zelfs al volgende week, hierover opnieuw beraadslagen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Jacky Maes treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de Europese voorstellen tot hervorming van het suikerbeleid

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Yves Leterme, minister-president van de

Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de houding van de Vlaamse regering tegenover het Europees landbouwbeleid, naar aanleiding van de hervorming van het suikerbeleid en de problemen terzake van de Vlaamse suikerbietensector

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de Europese voorstellen tot hervorming van het suikerbeleid en van de heer Wymeersch tot de minister-president Leterme, over de houding van de Vlaamse regering tegenover het Europees landbouwbeleid, naar aanleiding van de hervorming van het suikerbeleid en de problemen terzake van de Vlaamse suikerbietensector

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, onlangs heeft de Europese Commissie ingrijpende voorstellen geformuleerd voor de hervorming van het Europees suikerbeleid. Naast een prijsdaling voor de bieten van liefst 37 procent wordt een quotakorting met 16 procent voorgesteld. Als deze voorstellen het halen, zal dat leiden tot een inkomensdaling die oploopt tot meer dan 30 procent, volgens berekeningen van de sector zelf. Dat komt ongeveer overeen met een inkomensverlies van 2.800 euro per bietenplanter per jaar. De suikerbietensteelt is de laatste jaren uitgegroeid tot een van de laatste sterke pijlers van de Vlaamse akkerbouw. Hij dreigt nu helemaal onderuit te worden gehaald.

De minister-president heeft in een reactie terecht gesteld dat deze voorstellen onaanvaardbaar zijn. Opmerkelijk is ook de steun van Oxfam-Solidariteit, die stelt dat deze voorstellen zeker niet ten goede komen aan de boeren in arme landen. Als zowel onze boeren als de boeren in de arme landen er niet beter van worden, wie wordt er dan wel beter van?

Hoe zal de minister dit dossier verder opvolgen, na zijn snelle en mijns inziens terecht reactie waarin hij stelde dat deze voorstellen onaanvaardbaar zijn? Heeft de minister over dit dossier al

De Meyer

overlegd met zijn Waalse collega? Is hij erin geslaagd een eensgezind standpunt uit te werken dat door zijn federale collega op Europees niveau kan worden vertolkt? Welke Europese procedures moeten nog worden doorlopen vooraleer over deze voorstellen definitief wordt beslist en welke wijzigingen zijn nog mogelijk? Kortom, hoe ziet de minister-president dit dossier evolueren?

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Op 8 september betoogde de suikerbietensector. Iedereen weet dat. Men heeft me gemeld dat u zelfs uw steun aan de betogers betuigde. In welke mate dat zo is, komen we misschien vandaag te weten. In elk geval was de aanleiding voor de betoging de beslissing van de Europese Commissie van 14 juli 2004 over de hervorming van het Europees suikerbeleid. Die hervorming slaat op de verlaging van de productiequota met 15 tot 16 percent, een verlaging van de suiker- en bietenprijzen en slechts een gedeeltelijke compensatie voor het inkomensverlies dat daaruit voortvloeit.

De heer De Meyer merkt terecht op dat er in dit dossier winnaars en verliezers zijn. De suikerbietplanters, de Europese suikernijverheid en ook de suikerproducenten uit de ontwikkelingslanden zijn bij de verliezers. De gevolgen voor Vlaanderen en Europa zijn catastrofaal. De overlevingskansen van de sector verminderen. En de kansen op een rechtvaardige beloning of verloning verminderen. De teelt kwam vooral tot ontwikkeling in die gebieden die daarvoor het meest geschikt zijn: de polders en de leemstreek. Die gebieden en de landbouwgezinnen die er werken, komen onder zware druk te staan. Zelfs een gedeeltelijke compensatie via steunmaatregelen zal niet kunnen verhinderen dat het netto-opbrengstverlies ongeveer 40 miljoen euro zal bedragen.

Het is niet de eerste keer dat we worden geconfronteerd met Europese maatregelen die ons de wenkbrauwen doen fronsen. De kronkels in de aanpak zijn blijkbaar het gevolg van het feit dat men meer en meer naar de pijpen van de Verenigde Staten en de Wereldhandelsorganisatie danst. We beseffen zeer goed dat Vlaanderen slechts een kleine stem in het kapittel heeft. Het wordt echter

hoog tijd dat we in Europa eens met onze vuist op tafel slaan en daar onze Vlaamse en ook onze Europese landbouw gaan verdedigen. We moeten ons ernstig bezinnen over de landbouw die we in Vlaanderen willen. Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dit is een oproep om dit regelmatig te bespreken in deze commissie.

Door de recente uitbreiding van de Europese Unie worden we geconfronteerd met 10 tot 12 miljoen nieuwe landbouwbedrijven. We weten nog niet goed hoe we daarop moeten inspelen. Europa heeft een aantal rare voorstellen gedaan. Niet alleen de suikerbietsector, maar ook de afgeleiden dragen daarvan de gevolgen.

Vandaag gaat het over de suikerbieten, maar morgen kan het gaan over de melksector, overmorgen misschien over de zoogkoeiensector en volgende week is de rundveehouderij aan de beurt. Mijnheer de minister-president, u hebt ooit gezegd dat u in de toekomst wel boer zou willen worden, dus u moet zorgen voor uw eigen toekomst.

We worden geconfronteerd met een Europees beleid dat ingaat tegen de belangen van de Europese bevolking. De beleidsmakers beseffen niet – en als ze dat wel beseffen is het nog veel erger – dat ze spelen met de belangen van de mensen. Ze staan op het punt het Europees landbouwapparaat te vernietigen, waardoor niet enkel de voedselgarantie wegvalt, maar ook het onderhoud van het platteland en het leefmilieu. Als we in Vlaanderen en Europa de basisgrondstoffen uit handen geven, wordt grof spel gespeeld.

Mijnheer de minister-president, wat is uw standpunt hierover? Wat hebt u toegezegd tijdens de werkvergadering met de sector in Ieper? Na deze vergadering blokletterde een landbouworganisatie dat u hun volledige steun hebt toegezegd.

Mijnheer de minister-president, ik veronderstel dat u als minister van Landbouw – in het kader van de Europese politiek – reeds overleg hebt gepleegd met uw Waalse collega. Werden er afspraken gemaakt? Wat houden die afspraken in?

Ook de problematiek van de inkomenszekerheid speelt een rol. Mijnheer de minister-president, bent u gewonnen voor een politiek van productie-beheersing met prijsgarantie? In welke mate kan

Wymeersch

Vlaanderen wegen op het Europees beleid en zo nodig een zo groot mogelijk Europees front vormen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik ben er niet zeker van dat de landen in het zuiden de dupe zullen zijn. Oxfam Solidariteit heeft zich voor een deel aangesloten bij de actie van de Boerenbond, maar langs de andere kant voert Oxfam International al jaren strijd voor een betere markttoegang tot de Europese markt van suiker uit derde-wereldlanden.

De hervormingsplannen voor suiker van Europees Commissaris Fischler gaan verder op de hervormingen die in de mid-term reform werden afgesproken. Hierbij worden de gegarandeerde prijsniveaus verder verlaagd en tegelijkertijd wordt de steun aan de landbouwproducten losgekoppeld van de totale productie en omgezet in directe inkomenssteun die kan worden gekoppeld aan voorwaarden op het vlak van milieu en dierenwelzijn.

Mijnheer de minister-president, ook het regeerakkoord zegt iets over een verbeterde markttoegang voor producten uit landen uit het zuiden. Ik citeer uit het hoofdstuk internationale samenwerking: 'We streven ernaar in de samenwerking met ontwikkelingslanden de markttoegang van de producten uit die landen te bevorderen.'

Het feit dat ook Thailand het protectionistische suikerregime aankaart bij de WTO, toont aan dat derdewereldlanden wel nadelige gevolgen ondervinden van ons suikerbeleid. Anders zou Thailand niet naar de WTO stappen.

Ik weet niet of de Vlaamse Regering al een standpunt heeft ingenomen. Als het standpunt nog wordt uitgewerkt, hoop ik dat rekening wordt gehouden met een verbeterde markttoegang voor producten uit het zuiden, zoals opgenomen in het regeerakkoord.

We moeten ook iets doen aan de nefaste export-subsidies waarmee we onze suikeroverschotten op de wereldmarkt dumpen. Hierdoor wordt de prijs

van suiker op de wereldmarkt drastisch naar beneden gehaald. Dit gaat ook ten koste van het inkomen van de ontwikkelingslanden.

De voorzitter: Mijnheer Martens, uw twee minuten spreektijd zijn verstreken.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, collega's, we moeten kiezen: ofwel verbeteren we de markttoegang voor producten uit ontwikkelingslanden en geven we deze landen de kans om zelf een eerlijk inkomen op te bouwen, ofwel moeten we niet verbaasd zijn dat mensen uit ontwikkelingslanden voor onze poorten staan, binnen willen geraken en mee willen profiteren van onze welvaart.

Ofwel laten we de suiker toe, ofwel moeten we de mensen toelaten. Of we laten de Marokkaanse tomaten toe op de Europese markt, of we moeten niet verbaasd zijn dat er Marokkanen hier willen binnenkomen. Als we hun het recht ontzeggen om zelf welvaart op te bouwen, moeten we de consequenties aanvaarden.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb een studie bij van de administratie over de gevolgen van het Europees suikerbeleid voor de Vlaamse landbouwers.

Het Europees kader op het vlak van landbouw is inderdaad totaal gewijzigd. Mijn beleidsnota Landbouw wordt opgemaakt en zal binnen de afgesproken termijn ingediend worden. Op dat moment zullen we een gesprek kunnen voeren over de inzichten en vooruitzichten.

Ik volg het dossier over de hervorming van het suikerbeleid aandachtig. We hebben hier te maken met het gevolg van een aantal besprekingen binnen de WTO, waarbij ik me niet van de indruk kan ontdoen dat landbouw wordt gebruikt als pasmunt om andere handelsstromen vrij te maken. De belangen van de andere sectoren zijn blijkbaar groter dan het belang van de landbouwsector.

Vrijhandel betekent niet altijd eerlijke handel. Vrijhandel moet in verschillende richtingen genuanceerd kunnen worden.

Leterme

Ik heb al enkele keren overleg gepleegd met de ministers Lutgen en Laruelle. Voor de standpuntbepaling van ons land op Europees vlak is het van cruciaal belang dat we een akkoord bereiken. Anders kan minister Laruelle in dit dossier zelfs geen standpunt innemen op de Europese Raad. De bereikte overeenstemming ligt in het verlengde van het standpunt van de vorige Vlaamse Regering, en werd door minister Laruelle ingenomen tijdens de landbouwraad van 19 juli 2004. Ondertussen wordt permanent overleg gepleegd tussen de administratie en de kabinetsmedewerkers om verder de gemeenschappelijke strategie te bepalen.

Mijnheer Wymeersch, op 8 september heb ik in Ieper mijn steun toegezegd aan de kritieken van Oxfam en de landbouworganisaties op de nieuwe gemeenschappelijke marktordening (GMO). Ik heb dit trouwens ook informeel aan bod gebracht tijdens de informele Europese landbouwraad in Nederland.

De mededeling van de Europese Commissie, op basis waarvan het gesprek wordt gevoerd, dateert van 14 juli 2004. De eerste bespreking gebeurde tijdens de raad van 19 juli 2004. Ondertussen hebben werkgroepen van de raad zich hierover gebogen, en ook tijdens het speciaal comité landbouw werd er aandacht aan besteed.

De Commissie laat weten dat voor het eind van het jaar een nieuw voorstel wordt uitgewerkt. Het zal onder meer handelen over de details die nog niet waren ingevuld, en waarover een deel van de discussie gaat.

Voor de Europese landbouwraad van november is een beleidsdiscussie gepland. Voor ons land zal minister Laruelle – gesteund door de gewesten – een standpunt innemen. Tijdens deze landbouwraad zullen we alle vragen stellen en onze bezwaren tegen de thans voorliggende hervorming van het suikerbeleid verwoorden.

Vanmorgen heeft, op initiatief van de ministers Verwilghen en Laruelle, een overleg plaatsgevonden met een aantal ministers uit de ACP-landen. Ook deze landen hebben scherpe kritiek op het voorstel van gemeenschappelijke marktordening.

Ik zal binnenkort een delegatie van Oxfam ontvangen, om na te gaan in hoeverre onze stand-

punten gelijklopend zijn, en waar eventueel de belangen tegengesteld zijn. Om het maatschappelijk draagvlak voor ons standpunt te versterken, is het belangrijk de dialoog met Oxfam voort te zetten.

De Europese Commissie gaat er nog steeds van uit dat de nieuwe GMO op 1 januari 2005 van start kan gaan. Ik betwijfel of die timing haalbaar is. Het is zeer gevaarlijk een hervorming met dergelijke consequenties voor heel de sector en voor veel Vlaamse gezinsbedrijven overhaast uit te voeren.

In welke mate de hervorming een kopie zal zijn van de op dit moment gekende mededeling is niet duidelijk. Het beslissingsproces is pas op gang gebracht. Tijdens de informele raad in Nederland werden kritieken geformuleerd, en ook andere landen hebben op 19 juli al fundamentele opmerkingen gemaakt. Ik denk dat er nog een lange weg moet worden afgelegd.

Ik volg het dossier verder op, in samenspraak met mijn federale en Waalse collega's. Ik wil hierover steeds overleggen met de subcommissie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.38 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting

BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse rand

BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie

WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie

CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel

LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

